

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 9Nt/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317010112
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Pikna
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2017:2317010112.1

Uznesenie

Okresný súd v Galante v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Piknu a prísediacich Ing. Olívie Dovalovej a Ing. Jána Beloviča o návrhu na obnovu konania na verejnom zasadnutí konanom dňa 10.5.2017 takto

rozhodol:

I. Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, súd povoľuje obnovu konania v prospech obvineného v trestnej veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/90/2006, obvineného Q. I., nar. 1.3.1981, trvale bytom F. L. W. XXXX/X, B. - B., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Ružomberok.

II. Podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku sa zrušuje výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/90/2006 zo dňa 27.9.2006, právoplatného dňa 27.9.2006, ktorým bol odsúdenému Q. I. pre zločin podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4, § 41 ods. 2 Trestného zákona so zaradením pre jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené výroky obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

odôvodnenie:

Q. I. bol rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/90/2006 zo dňa 27.9.2006, právoplatným dňa 27.9.2006 uznaný vinným zo spáchania zločinu podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné a bol mu podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 3, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením pre jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Trest bol teda uložený za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona (tzv. „asperačná zásada“). Rozsudkom bola schválená dohoda o vine a treste.

Odsúdený si podal návrh na povolenie obnovy konania vo vyššie uvedenej trestnej veci z dôvodu, že Ústavný súd SR svojím rozhodnutím zrušil asperačnú zásadu a teda ide o novú skutočnosť, podľa ktorej mu bol pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti činu.

Podľa § 393 ods. 1 Trestného poriadku, ak sa skončilo trestné stíhanie vedené proti určitej osobe právoplatným rozsudkom, právoplatným trestným rozkazom alebo právoplatným uznesením, možno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, len ak bola povolená obnova konania.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr

neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť alebo k pomerom páchatel'a alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 403 prvá veta Trestného poriadku ak obvinený vykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, súd zároveň s rozhodnutím o povolení obnovy konania podľa § 400 ods. 1 rozhodne o väzbe (vzatí do väzby alebo nevzatí do väzby, a to aj pri nahradení väzby).

Podľa § 404 ods. 2 Trestného poriadku v ostatných prípadoch pokračuje súd po právoplatnom povolení obnovy konania v konaní na podklade pôvodnej obžaloby, ak sa nevyslovilo, že vec sa vracia prokurátorovi do prípravného konania. Ak súd zrušil právoplatný rozsudok, ktorý bol vyhlásený na základe konania o dohode o vine a treste, vždy vráti vec prokurátorovi do prípravného konania.

Nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28.11.2012 bolo rozhodnuté, že v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky ustanovenie § 41 ods. 2 slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov dňom vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stráca účinnosť. Ak Národná rada Slovenskej republiky neuvedie toto ustanovenie zákona do súladu s Ústavou Slovenskej republiky, stráca po šiestich mesiacoch od vyhlásenia tohto nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky platnosť.

Z hľadiska rozhodovania je dôležité vziať do úvahy i stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR č. Tpj 44/2013, podľa ktorého :

I. Ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a - ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t.j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

II. Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

III. Ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písmeno a) až c) alebo písm. e) Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, v spojitosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 21. decembra 2012, sa nepoužije.

Po preskúmaní podaného návrhu súd zistil, že návrh na obnovu konania podal odsúdený, ktorý je na podanie takéhoto návrhu oprávnenou osobou, návrh smeruje proti rozhodnutiu, ohľadne ktorého je prípustná obnova konania a zároveň nie je obnova konania vylúčená podľa § 395 Trestného poriadku; sú teda splnené formálne predpoklady na meritórne rozhodnutie o žiadosti odsúdeného.

Súd vyhovel žiadosti odsúdeného a povolil obnovu konania, nakoľko pôvodné rozhodnutie o treste sa opieralo o tzv. asperačnú zásadu, ktorej časť bola rozhodnutím ústavného súdu zrušená. Mimoriadne zníženie trestu umožnené zákonom v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona (o jednu tretinu pod dolnú hranicu), sa odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom ako celkom, t.j. ustanovení osobitnej časti v spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od dolnej hranice trestnej sadzby zvýšenej použitím ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 21. decembra 2012, časti prvej vety za bodkočiarkou, ktoré bolo nálezom ústavného súdu deklarované ako ústavne nekonformné. Citované rozhodnutie ústavného súdu je samo o sebe v danom prípade v zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov dôvodom na povolenie obnovy konania.

Súd s rozhodnutím o povolení obnovy konania nerozhodoval o väzbe obvineného po povolení obnovy konania v zmysle ustanovenia § 403 Trestného poriadku (vzatie do väzby alebo nevzatie do väzby, a to aj pri nahradení väzby), nakoľko obvinený aktuálne nevykonáva trest odňatia slobody uložený mu v pôvodnom rozsudku, pretože bol uznesením Okresného súdu Levice, sp. zn. 2PP/39/2010 zo dňa 14.12.2010 z predmetného trestu podmienene prepustený.

Súd zároveň pre úplnosť uvádza, že nerozhodol podľa § 404 ods. 2 Trestného poriadku o tom, že sa vec vráti prokurátorovi do prípravného konania, nakoľko by tak musel urobiť iba v prípade, ak by zrušoval celý rozsudok Okresného súdu Galanta sp. zn. 2T/90/2006 zo dňa 27.9.2006, pričom súd týmto uznesením zrušil iba výrok o treste. (viď napr. rozsudok NS SR sp. zn. 2 Tdo 9/2015, uznesenie KS Trenčín sp. zn. 23Tos/82/2014, uznesenie KS Žilina sp. zn. 1 Tos/41/2014)

Reštriktívnym výkladom ustanovenia § 404 ods. 2 Trestného poriadku možno dospieť k záveru, že obligatórna povinnosť vrátiť vec prokurátorovi do prípravného konania má svoju logiku a opodstatnenie za situácie, keď súd v rámci obnovovacieho konania zruší celý dohodnutý rozsudok, a teda aj výrok o vine, pretože nepochybne vyšli najavo také skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré majú alebo môžu mať výrazný vplyv na výrok o vine a tak na celý priebeh dohodovacieho konania.

Po formálnej stránke nebol splnený žiadny zákonný dôvod na zrušenie právoplatnej časti schválenej dohody o vine, pretože nález Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúci sa asperačnej zásady sa dotýkal v prerokúvanom prípade len výroku o treste uloženého za použitia pôvodnej asperačnej zásady, a nie aj výroku o vine. Toho sa nijako nedotýkal, a napokon návrh na obnovu konania ani proti nemu nesmeroval. Ak dôjde k splneniu podmienok pre schválenie dohody o vine a treste a súd na jej základe uzná vinu a uloží trest, niet dôvodu v neskoršom konaní, po zrušení výroku o treste v predpísanom konaní, ak je nevyhnutné opraviť len chybný výrok o treste, spochybníť celú pôvodnú dohodu o vine a treste. Z týchto dôvodov je možné oddeliť výrok o vine (tým, že ho súd ponechá právoplatný) a znovu samostatne konať o treste. (viď rozsudok NS SR sp. zn. 2 Tdo 9/2015). Teda aj rozsudok podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku obsahuje oddeliteľné výroky o vine, treste, náhrade škody. Okrem iných ustanovení to vyplýva aj z ustanovenia § 232 ods. 3 Trestného poriadku, kde sa výslovne hovorí o dohode o vine, treste a ďalších výrokoch. Pod pojmom výroky, v tomto ustanovení sa nepochybne majú na mysli výroky rozsudku.

Zároveň súd dáva do povedomia, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania neplatí revízný princíp, preto je súd oprávnený zaoberať sa len tými výrokmi, pri ktorých sa navrhovateľ obnovy konania domáha (R32/1992).

Pokiaľ tak, ako je tomu aj v tomto prípade, na základe nálezu Ústavného súdu SR je dôvod len na zrušenie výroku o treste, vecne ani formálne nemá vrátenie veci do prípravného konania žiadne opodstatnenie. Podmienky pre iné rozhodnutie o vine v „obnovovacom konaní“ neboli zistené, výrok o vine v pôvodnom rozsudku zostal právoplatný, a teda vyjednávacia pozícia obžalovaného a prokurátora

sa vo vzťahu k výroku o vine nezmenila a ani by nemohla byť predmetom prípadného dohodovacieho konania (už len o treste) v prípravnom konaní. Za takejto situácie sa javí nadbytočným vec vrátiť prokurátorovi do prípravného konania, keď všetky podmienky na uzavretie prípadnej dohody o treste sú splnené aj v konaní pred súdom pri postupe podľa § 255 ods. 3 Trestného poriadku.

V prípadoch „dohodnutých rozsudkov“, ak tieto boli v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania zrušené len vo výroku o treste, povinnosť vrátiť vec prokurátorovi do prípravného konania neplatí, pretože takýto postup postráda účelnosť a podľa názoru tunajšieho súdu by bol len formalistickým až dogmatickým výkladom druhej vety § 404 ods. 2 Trestného poriadku, nezodpovedajúcim materiálnemu výkladu práva. Súd v tejto súvislosti poukazuje na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 341/07 z 1. júla 2008): „Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods.4 Ústavy SR). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvoľe (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.“

Neprehliadnuteľnou je aj skutočnosť, že „nevrátením veci do prípravného konania“ sa eliminuje stav, keď vo vzťahu k obžalovanému na jednej strane existuje rozsudok s právoplatným výrokom o vine a zároveň by na neho mala byť podaná obžaloba pre ten istý skutok, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté (zatiaľ bez výroku o treste). Analogický postup podľa § 232 ods. 4 Trestného poriadku by síce mohol pokryť medzeru v zákone, súd sa však prikláňa k výkladu práva z hľadiska jeho materiálneho ponímania, pričom „nevrátenie veci do prípravného konania“ v takýchto prípadoch vníma ako účelnejšie a podstatne praktickejšie ako formalistické vrátenie veci do prípravného konania.

V ďalšom (už obnovenom) konaní môže súd postupovať priamo na hlavnom pojednávaní v zmysle § 255 Trestného poriadku, zohľadniac i to, že v pôvodnom konaní nebola podaná obžaloba. Takýto postup možno pripustiť práve preto, lebo vo veci už existuje rozsudok s právoplatným výrokom o vine, a preto obžaloba nie je potrebná, pričom konanie sa sústreďí len na výrok o treste, a to buď postupom podľa § 255 ods. 3 Trestného poriadku, kedy sudca umožní obžalovanému a prokurátorovi uzavrieť dohodu o treste, alebo následným vykonaním dôkazov súvisiacich len s výrokom o treste a rozhodnutím aj podľa § 166 Trestného poriadku tzv. doplňujúcim rozsudkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho oznámenia na podpísanom súde na Krajský súd v Trnave. Sťažnosť má odkladný účinok.